

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

H 615,53

H 756

FÖRFÖLJELSERNA
MOT
HOMÖOPATIEN
SAMT
ALLOPATIEN

BEDÖMD AF DESS UTÖFVARE

ÖFVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN

AF

H. HOLST
HOMÖOPAT

ÖSTERSUND 1908
ÖSTERSUNDS-POSTENS TRYCKERI AKTIEBOLAG

201

FÖRORD

Kanske kan det för många synas vara ett otacksamt arbete att draga fram i ljuset de förhatliga och illasinnade försök, som anhängare till den medicinska vetenskapens förhårskande majoritet gjort till undertryckande af den minoritet bland medicinens män, som oförskräckt söker sprida ljus öfver och kunskap om ett nytt medicinskt system och dess välsignelser, som söker sprida detta ljus och denna kunskap icke endast bland den stora allmänheten, utan äfven bland »män af facket», d. v. s. det medicinska facket. Så mycket mera kan måhända detta arbete förefalla otacksamt, som detta majoritetens tyranniska förtryckande af en målmedveten minoritet numera icke förekommer i England. Vi skulle också vara mest nöjda med att låta allt detta förhatliga vara höljdt i glömska. Men vi kunna icke handla i enlighet därmed, då vi ju icke hafva någon som helst garanti för att ej våra motståndare fortfarande äro besjälade af den ande, som inspirerat de häftiga angreppen mot homöopatiens utföware. Vi kunna det icke, därför att vi veta, det våra motståndare alldeles icke sakna viljan att förfölja oss. Endast förmågan att göra det i samma grad som tillförene är allt, som beröfvats dem.

Homöopatiens utföware i Sverige ha ännu icke uppnått den ståndpunkten, att de kunna gå fria från mot sig riktade utfall, om man dock med säkerhet torde kunna hoppas, att de snart skola komma därhän. Till skam och

vanära för Sverige benämnas homöopaten här fortfarande »kvacksalfvare», och i många fall drages han som en brottsling inför domstol. Äfven om glänsande undantag äro oss bekanta, ha vi dock allt för många bevis på hvilken ställning den medicinska vetenskapens män i allmänhet intaga till det, som de säga, »homöopatiska kätteriet» för att vi skulle invagga oss i den tron, att man från detta håll icke äfven nu skulle vara beredvillig att upptaga tidigare års kamp och upprepa deras förföljelse, om endast förmågan stode i proportion till viljan.

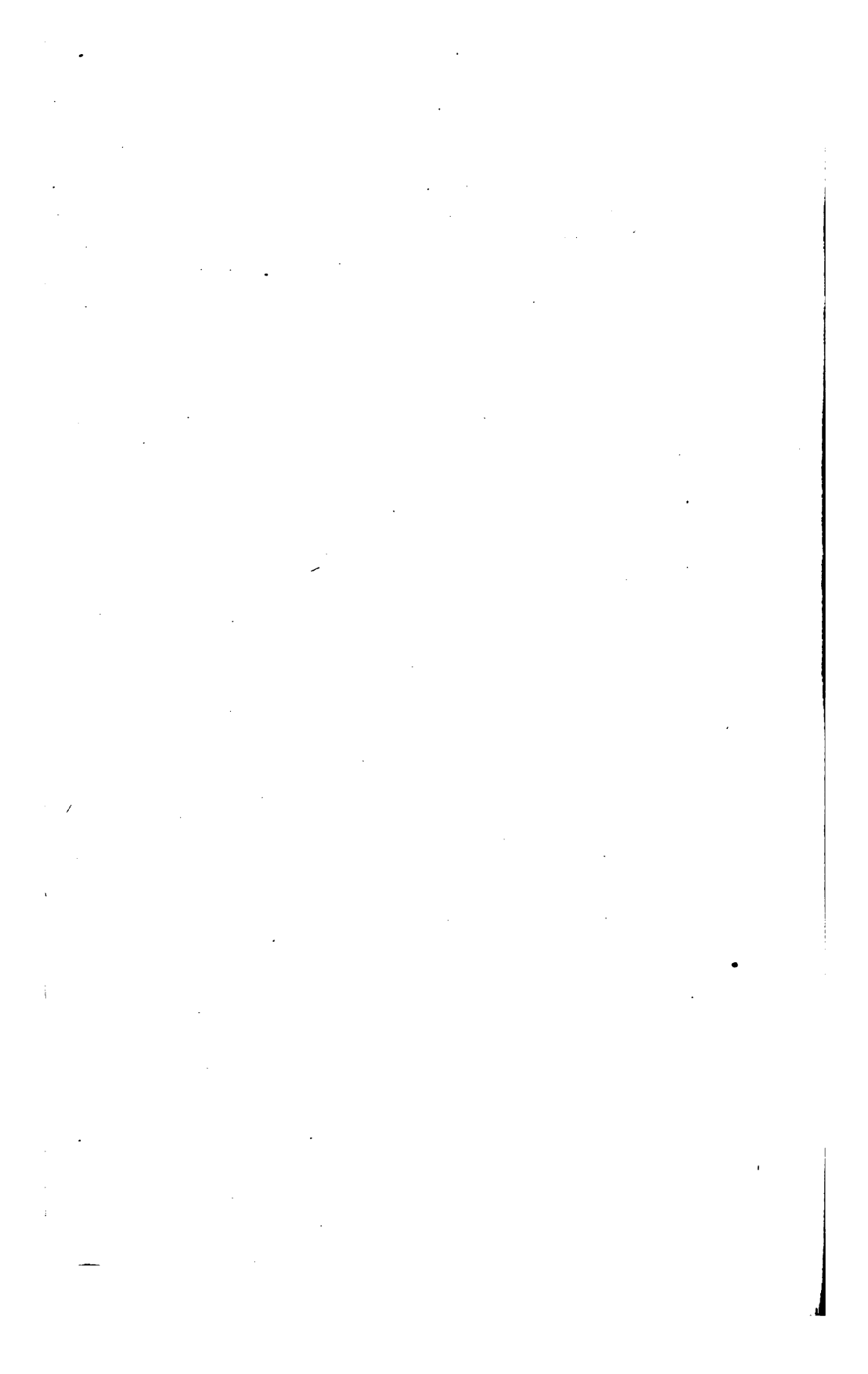
På samma gång som Tyskland förenades till ett enhetligt kejsarrike, infördes äfven rättigheten för alla tyska läkare att praktisera hvar som helst inom kejsardömet, oberoende af i hvilken tysk stat de aflagt sina examina. Äfven apotekarne ha fråntröfvats förmågan att hindra homöopaten från att, såsom han vill och känner det vara sin plikt, utföva sitt yrke, i och med den honom medgifna rätten att gifva sina egna mediciner. Universellt öfvergifvande af åderlåtning med flera lika farliga som smärtsamma behandlingsmetoder har omöjliggjort juridisk ansvarsyrkan mot den läkare, som underlåter eller alldeles nekar att företaga sådana operativa ingrepp. De medicinska kollegierna i England hade fordom ett kraftigt vapen mot homöopatien, i det de ägde rätt att undanhålla de kandidater hedersdiplom, som ej ville förbinda sig att för framtiden icke utföva homöopatisk läkareverksamhet, liksom äfven att fråntaga en läkare honom redan tilldeladt diplom, om han efter utmärkelsens mottagande börjat idka homöopati. Detta vapen har emellertid nu alldeles förlorat sin udd, eller finnes öfver hufvud taget icke mer, i det nämligen medicinalstadgans 23:dje paragraf meddelar förbud mot att taga sådan hänsyn vid diplomens utdelande, äfvensom mot att af ofvan angifvet skäl återfordra af någon det honom tilldelade diplom.

En likbesiktningsnämnd skulle svårligen kunna förklara en homöopat vara saker till mord, därför att patienten vid sin död legat under dennes behandling. Men läkare, äfven sådana som intaga långt framskjutna positioner, undvika omsorgsfullt, ofta under de mest skamliga förevändningar, att vid ett sjukläger sammanträffa med någon af sina homöopatiska kolleger. Kirurger, med eller utan adliga titlar,

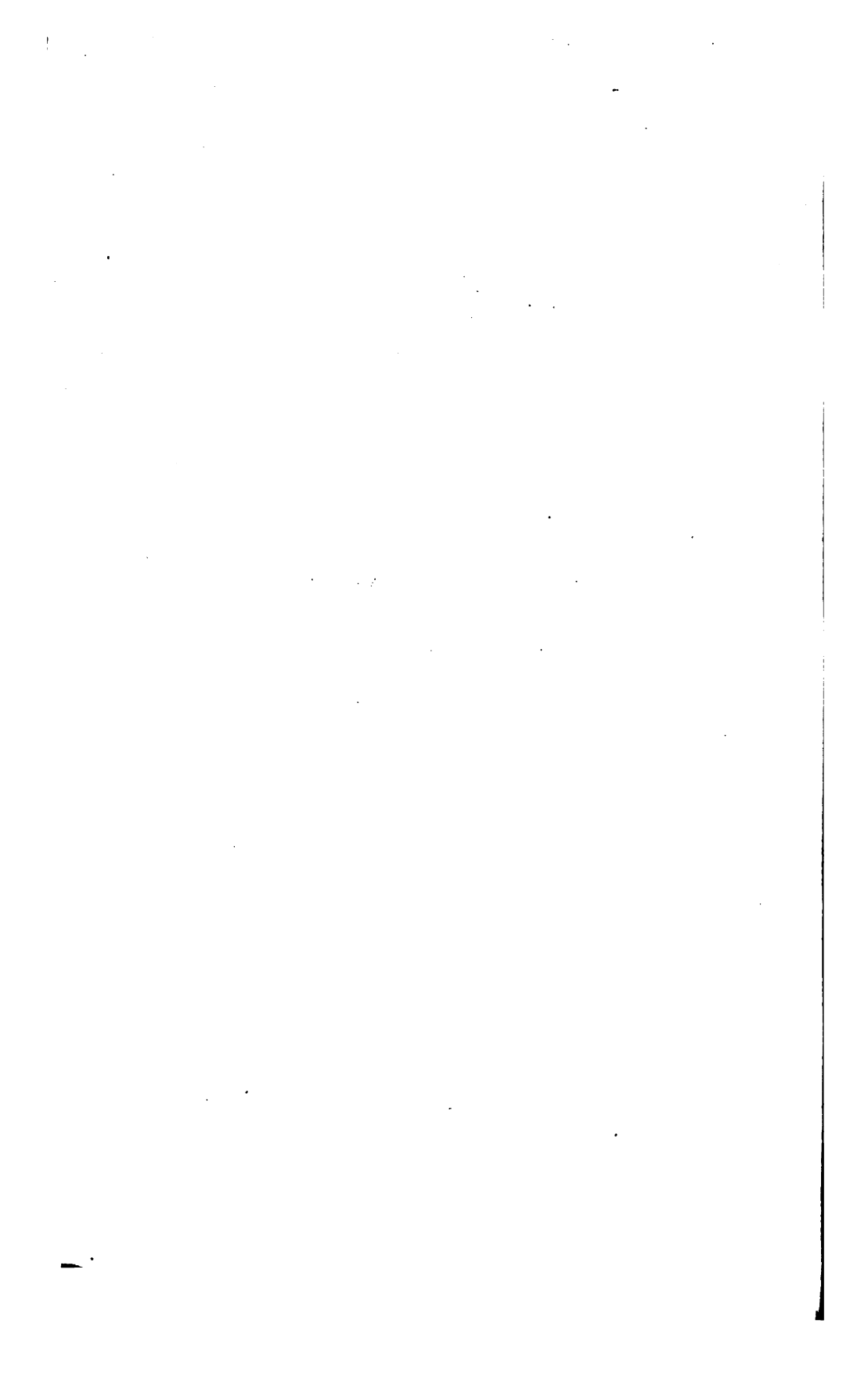
neka absolut att företaga en operation i en homöopats närvaro. Medicinska tidskrifters redaktörer upplåta ej sina spalter till beriktigande af t. ex. en vilseledande artikel om homöopatien, införd i samma tidning, liksom de ock med största noggrannhet underlåta att i sina annonsafdelningar låta inflyta något tillkännagifvande om homöopatien och hvad genom den åstadkommits. Då det gäller att förnärma homöopatiens utöfvare, använder man sig också med förkärlek af likbesiktningar, inspirerade af afundsjuka allopatier. I medicinska sällskaps reglementen saknas heller icke statuter och resolutioner, som falskeligen anklaga hederliga, medicinskt bildade homöopatiska kolleger för bedrägeri och allsköns ohederlighet, men som också på samma gång bringa skam åt dessa sällskap och deras medlemmar. Allopaterna tillåta hvarken inom sina sällskap eller i sina tidskrifter någon som helst diskussion om homöopatien och dess förtjänster. Sker det någon gång, så är det för att draga allt i smutsen. Anhängarna af den skola, som själf gifvit sig namnet den ortodoxa, försöka ännu i dag att sprida sina doktriner med »hugg och slag».

Deras snärter träffa oss visserligen numera ej så hårdt, men förtjänsten därför ligger ej hos dem själfva, utan hos en parlamentarisk lag, som håller deras arm tillbaka. Det oaktadt kunna vi ej lämna den gamla skolans brott mot tankens frihet åt glömskan. Detta därför att dess efterföljare fortfarande visa en särdeles märkbar benägenhet att hemfalla åt samma slag af brott.

Riktigheten af detta påstående bevisas tydligt genom de förföljelser, som nu senast här i Östersund riktats mot homöopatien och dess utöfvare. Det lärer ej till Sveriges heder, att äfven det höga åklagareämbetet tillåtit begagna sin makt i allopatiens tjänst för att medelst sofisteri söka få på homöopatien och homöopaterna tillämpad 1683 års lag om kvacksalfteri och kvacksalfvare.

**FÖRFÖLJELSERNA MOT
HOMÖOPATIEN**

HUR SANNINGEN BEKÄMPAS

Den, som drager fram i ljuset nya sanningar, blir nästan utan undantag utsatt för förföljelse, liksom ock den nya sanningen själf blir det. Orsaken härtill är ej svår att finna. En ny sanning kan i många fall vara nog att omstörta och fästa uppmärksamheten på många gamla misstag, hvilka kanske dock, ehuru misstag, för många äro detsamma som existensförmåga. Helt naturligt söka dessa då att förneka och bekämpa en sanning, som för dem, om den vunne anhängare, skulle vara detsamma som ruin.

Gifvetvis utgjorde Hahnemann intet undantag från denna regel, då han framträdde med sin nya lära.

Den traditionella medicinens anhängare fattade naturligtvis genast situationen. Om den nya läran skulle vinna allmänhetens förtroende, om den kort sagdt skulle komma att antagas såsom en ny sanning, då skulle kunskapen om de metoder, som förskaffat dem deras existens, kanske äfven ära och berömmelse, komma i misskredit, liksom ock de själfva skulle förlora sina mer eller mindre upphöjda ställningar. Deras fördomar, deras egenkärlek och deras själfbevarelse-drift reste sig alltså alla som en man upp mot den nya läran. Detta föga hjärtliga mottagande, som den Hahnemannska teorien erhöi, förklarar också tillfyllest, hvarför den ej från de allopatiska läkarnes sida underkastats en opartisk undersökning.

FÖRFÖLJELSERNA MOT HAHNEMANN

När Hahnemann första gången framträdde med själfva grundlagarna för den homöopatiska läkarebehandlingen,

blef han, och ej mindre hans lära angripen och förlöjligad. Men först när han framkastade påståendet, att homöopati vore användbar vid alla arter af sjukdomar, först då antogo angreppen den intensitet, som sedan gjort dem så mycket mera förhatliga. Hahnemanns erfarenhet och betänksamhet sade honom, att om han skulle kunna påräkna framgång för sin lära, måste han själf utlämna sina mediciner, gifva dem i små doser och slutligen gifva dem i en form, som till fullo skilde sig från den hos de hittills använda medicinska preparaten. Detta förbittrade än mer den gamla skolans män, hvilka icke kunnat tänka sig en aldrig så liten vetenskaplig ordination som annat än en serie beståndsdelar, excipient, adjuvant, dirigent, corrigent, bas och hvad de nu allt så pedantiskt kallades. Att apotekarnes förbittring icke gaf läkarnes efterfall af sig sjäfft.

Olyckligtvis ha apotekarne i alla Europas stater monopol på tillverkning och förnäring af medikamenter. Men så enkla medicinska preparat, som Hahnemann önskade, kunde de tyska apotekarne icke åstadkomma, hvilket naturligtvis också var en starkt bidragande orsak till att Hahnemann beslöt att själf tillverka och saluhålla sina medikamenter. Men detta tyckte de tyska apotekarne, liksom senare äfven de svenska, vara ett obehörigt intrång på deras absolut enskilda område, ett inkräktande, som de också på alla sätt sökte bekämpa. Hahnemann stod alltså i en nog så svår situation: från apoteken kunde han icke få sin medicin, därför att man där icke hade den, ej heller ville man tillverka den; själf fick han heller icke tillaga sin medicin, ty det betraktades som öfverskridande af ett under lagens hägn stående råmärke.

Då fann han ingen annan utväg än att förneka apotekarnes tolkning af sagda lag. Sitt påstående bevisade han därmed, att den homöopatiska medicinens ytterst enkla sammansättning alls icke nödvändigtvis behöfde tillagas af särskildt farmaceutsvetenskapligt bildade och privilegierade män, då den homöopatiske läkaren själf kunde tillverka sin medicin bättre, än man skulle kunnat göra på något apotek. Att de allopatiska läkarnes mediciner enligt lag skulle tillverkas af examinerade farmaceuter finner Hahnemann ganska naturligt, då ju dessa mediciner ofta äro af en så vid-

underlig beskaffenhet, att deras tillredande af en lekman skulle kunna komma allvarliga vådor åstad. Konsekvensen af detta blefve då, att homöopaten, som använder enkla och giftfria mediciner, bör få tillreda sina läkemedel själf, oafsett den kontroll, som försiktigheten bjuder myndigheterna att utöfva vid tillredandet af medikamenter, i hvilka som ingredienser ingå en hel del sammansatta och giftiga ämnen.

Dessa Hahnemanns besvär föranledde emellertid till ingen åtgärd, och apotekarne hade fortfarande fria händer att, när det så behagade dem, draga honom inför domstol, som konsekvent förbjöd honom att inkräkta på apotekarens absolut privilegierade område. Som en fågelfri fick Hahnemann på detta sätt draga från stad till stad och stat till stat, allestädes ur stånd att omsätta sin lära i praktik, då ju öfver honom alltid hängde risken att kollidera med de sina egna intressen framför allt ansvarfullt bevakande apotekarne samt därmed följande åtal och upprepade förbud. Slutligen kröntes emellertid hans outtröttliga sträfvanden så till vida med framgång, att han meddelades tillåtelse att slå sig ned i Leipzig och där praktisera efter sin egen metod. När således den första isen härigenom brutits, fann Hahnemann hos flera inflytelserika personer ett så kraftigt stöd, att han under tio år var befriad från all vidare följelse från medicinska fakulteten.

Men efter dessa tio år inträffade 1820 en händelse, som hans motståndare beredvilligt upptogo som en trumf på sin hand. Prins Schwarzenberg, den berömda österrikiske fältmarskalken, som länge lidit af hjärtfel och träffats af upprepade slaganfall, anlände till Leipzig för att hos Hahnemann söka den bot, han ej kunnat få på annat håll.

Under sin vistelse här träffades prinsen en dag plötsligt af ett slaganfall. Hahnemann eftersändes och anlände så snart sig göra lät. Vid sin ankomst till den sjuke fann han emellertid några allopatiska läkare redan sysselsatta med att återlåta patienten. Efter hvad som sålunda passerat ansåg sig Hahnemann icke längre böra fortsätta sin behandling, en mening, som han också med all önskvärdhet uttalade till vederbörande, i det han nämligen vägrade att vidare befatta sig med det för handen varande sjukdomsfallet. Några få veckor därefter afled prins Schwarzenberg.

Nu kastade sig de allopatiska läkarne åter öfver Hahne-
mann såsom den hvilken genom ordinerande af för sjuk-
domen olämpliga läkemedel skulle vållat prinsens död.
Förföljelserna antogo därefter sådana dimensioner, att de
lagstiftande myndigheterna åter kände sig manade att åter-
taga beskyddarskapet öfver apotekarne, och med dem och
deras intressen såsom angifna skäl förbjöds Hahne-
mann att vidare försälja sin egen medicin.

Hahne-
mann måste nu lämna äfven Leipzig, där han
emellertid kvarlämnade ett flertal unga studenter, hvilka
upptogo hans fallna mantel.

Hertigen af Anhalt-Gotha erbjöd nu Hahne-
mann sitt bistånd i form af en fristad i sin lilla hufvudstad. Men
de naiva borgarna i Gotha hade också låtit sig influeras
af allopatiens hätskt förföljande män. De gäfvö Hahne-
mann redan från första stund ett afsevärdt kyligt motta-
gande, som dock sedan blef betydligt mera lifligt, om också
icke just till glädje för Hahne-
mann, som snart icke kunde
hålla sig inne i sin bostad, därför att man då med sten
krossade alla hans fönster, lika litet som han kunde vistas
på gatan eller andra offentliga ställen, där förföljelserna
och oviljan antogo en annan, icke mindre sårande karaktär.

Till följd häraf vågade han under sin mångåriga vistelse
i Gotha knappt gå utanför sin dörr, utan fick lefva som
en fånge, mest kanske i den lilla trädgården, som hörde
till hans hus, där han kunde taga sina promenader och
hämta den luft, som man såväl förstod att förpesta för
honom, om han understod sig att pretendera på en rätt,
som i hvarje civiliserad stat är äfven den ringaste tiller-
känd, rätten att under lagens skydd med säkerhet för lifvet
få vistas tillsammans med andra människor åtminstone på
gatan. Och detta pågick ända tills Hahne-
mann år 1835
lämnade Gotha för att bosätta sig i Paris. Vid sin afresa
fick han då mottaga många bevis på den respekt och sak-
nad man hemligt hyst och komme att hysa för honom och
hans verk, som, särskildt när det gällde fattiga patienter,
varit ett verk i människokärlekens tjänst, i det Hahne-
mann i regel aldrig pretenderade på något som helst honorar,
därest han såg, att ett sådant skulle åsamka ett alltför stort
tomrum i den hjälpsökandes börs. De många rika sjuk-
lingar, som anlände till Gotha för att söka Hahne-
manns

hjälp, hade naturligtvis också en icke ringa del i förtjänsten för välståndet på platsen.

FÖRFÖLJELSENA UTVIDGAS

Förföljelserna mot Hahnemann bedrefvos med en intensitet sådan, att man kan säga, det ingen medicinsk reformator, med undantag kanske af Paracelsus, varit föremål för något liknande. De broschyrer och större böcker, som riktades mot Hahnemann, voro falska anklagelser och gåfvo om hans system vilseledande framställningar. De skulle, om de sammanfördes, bilda ett ganska ansevärt bibliotek. Alla dessa skrifter bringa dock endast skam öfver sina författare, på samma gång som de utgöra en skriande kommentar till verkliga innebörden i hvad man då menade med tankens frihet. Den allmänhet, som upptog och understödde alla dessa skrifter, drabbas nog också till stor del af den skam, de voro ämnade att väcka, men som de bringade åt orätt håll, nämligen öfver dem, som dymedelt velat skada en annan. Apotekarnes förföljelser mot Hahnemann måste nu förefalla mera skändliga än någonsin, sedan han bidragit så mycket för att bevisa deras skicklighet, som han gjorde genom sitt mästerligt utarbetade »Farmaceutiska lexikon». Alla de tjänster Hahnemann gjorde medicinens män, såväl läkare som apotekare, blefvo för öfrigt absolut ignorerade af det enkla skälet, att båda parterna i Hahnemann och hans system sågo en deras ekonomiska ställning hotande fara. Förföljelserna fortsattes därför oförtrutet, och fingo äfven fortsättas, enär Hahnemann bemötte dem endast med tystnadens förakt. Han endast drog från stat till stat undan sina belackare, och hamnade så, som sagdt, i Gotha, där visserligen apotekarnes förföljelser måste inhiberas till följe af den regerande hertigens stränga påbud. Men smädliga broschyrer regnade allt fortfarande öfver honom, och märkligt nog förkättrades Hahnemann i samtliga dessa först och främst därför att han förnekade nyttan af åderlåtning. I denna punkt hafva det oaktadt samtliga allopatier öfvergått till Hahnemanns ståndpunkt, liksom i flere andra af den traditionella praktikens ömtåligare punkter, såsom hank, uttömning, stark salivafsöndring etc.

LÄRJUNGARNES SVÅRIGHETER

Om sålunda Hahnemann under hertigens af Gothas beskydd kunde känna sig en smula säker för förföljelse, var detta långt ifrån fallet med hans lärjungar, hvilka allopaterna förföljde på det mest obevekliga sätt. År 1817 var homöopatisk praktik förbjuden i de österrikiska städerna, och endast genom homöopatiens allt mer synbara företräden framför allopatien, undanröjdes detta förbud år 1839. All medicinsk litteratur censurerades i Tyskland, Österrike och Ungern af allopatiska läkare, hvaraf naturligtvis en gifven följd blef att homöopaterna alldeles icke tillätos att försvara sig i tryck, under det mot dem riktade skrifter fingo passera »censuren» utan att någon som helst censur i verkligheten utfövs.

ÅTALEN MOT D:R TRINKS

Under år 1829 låg i fyra dagar en tyfoidfeberpatient under d:r Trinks behandling. Efter dessa fyra dagar flyttades emellertid den sjuke till ett allopatiskt sjukhus, där han dog efter föga mer än en half vecka. På grund af mala praxis inleddes så en rättegång mot d:r Trink, som dock af domstolen ej kunde fällas till annan bot än att betala en tredjedel i rättegångskostnaderna. Samma år stodo Trinks, Wolff, Lehman och Helwig tilltalade för sin underlåtenhet att åderlåta en patient, som afled i lunginflammation. Trinks och Wolff, af hvilka ingen alls sett patienten utan endast hört talas om honom genom Lehmann, frikändes, men Lehmann dömdes, oaktadt han icke skrivit något recept, till sex månaders strängt straffarbete, och Helwig, som vid sitt enda besök hos patienten ordinerat Aconit och Bryonia, dömdes till fyra veckors fängelse. Dessa domar öfverklagades med påföljd att Lehmann frikändes, under det att domen mot Helwig fastställdes.

RÄTTEGÅNGEN MOT HORNBURG

En af Hahnemanns mest nitiska lärjungar, Hornburg, drogs år 1830 inför domstol, anklagad för att hafva vållat

döden hos en patient, som han behandlat för lungsäcksinflammation, men som icke dog under Hornburgs behandling utan först sedan professor Clarus under nio dagar haft vården om den sjuke. Clarus fungerade själf som åklagare i målet och tillvitade, som sagdt, Hornburg att genom vårdslöshet ha varit vållande till dödsfallet. Processen pågick i två år och resulterade i att Hornburg dömdes att undergå fängelse i två månader. Oron och ängslan under den långvariga processen hade haft en sådan verkan på den stackars mannen, att han dog kort efter det han uttjänat det orättvisa fängelsestraffet.

RÄTTEGÅNGEN MOT BAUMGARTEN

År 1843 lades under d:r Baumgartens behandling en ung flicka, som under fjorton dagar legat insjuknad i lungsäcksinflammation och pericarditis. Flickan dog, enligt hvad stadens allopatr sökte göra troligt, genom Baumgartens underlåtenhet att använda hvarken åderlåtning eller kråkvinsten. Detta påstående förfäktades och utmynnade i ett åtal, som dock icke medförde andra följder än en särdeles i ögonen fallande förbittring hos de åklagande allopaterna, då deras misshaglige, homöopatiske kollega frikändes från ansvar.

ANKLAGAD FÖR DRÅP

I september 1849 öfverlämnades d:r C. T. Pearce till Newgate på grund af utslaget af en likbesiktningsnämnd, hvilken under ledning af den medicinska kronbetjanten i Middlesex, ansåg att Pearce gjort sig skyldig till mord å sin broder, hvilken han under några dagar vårdat för kolera men därefter själf angripits af sjukdomen, hvadan den sjukas vård öfverlämnades åt en kirurg, under hvars vård patienten emellertid dog.

Domen, som gifvetvis bland homöopatiens motståndare kom stor glädje åstad, upphäufdes, som ju var att vänta, af högsta domstolen, och likbesiktningsproceduren fick undergå en noggrann revision. Äfven andra undersöknin-

gar å patienter, som dött under homöopatisk behandling hafva företagits i England och Amerika, men resulterade alldeles icke i öfverensstämmelse med allopaternas tydliga afsikter och förväntningar.

EN MISTAD PROFESSUR

D:r D. G. Rapp, som redan år 1857 uppnått stor ryktbarhet, utnämndes vid denna tidpunkt till professor i pathologi och therapeuti vid universitetet i Tübingen efter professor Wunderlich. Samtidigt härmed utnämndes han till klinisk lärare. Två år senare utgaf han från trycket ett arbete »Klinisk medicin», i hvilket han fällde ett fördelaktigt omdöme om Rademachers behandlingsmetod, sådan den framträdte i ett flertal fall, hvarjämte han rekommenderade flere af Hahnemanns läkemedel. Detta uppväckte naturligtvis stor förbittring hos hans kolleger, som också började intrigera i afsikt att få honom skild från professuren. De lyckades också skrämma upp regeringen så pass, att den framtog Rapp hans ämbete vid universitetet, men gaf honom ett annat, i akademiskt afseende lika inbringande. I Rattvill utöfvade d:r Rapp sedan homöopatisk läkareverksamhet och blef här mycket populär.

Som skäl för Rapps skiljande från professuren angaf man i medicinska tidskrifter minskning i antalet studenter under den tid han innehade sitt ämbete. Följande siffror utvisa emellertid halten af detta påstående.

	I klinisk medicin Studenter	I special pathologi Studenter
Under sex sommar- och vinterkurser mellan åren 1847—1850 hade d:r Wunderlich (Rapps företr.)	191	99
Under sex sommar- och vinterkurser mellan åren 1850—1854 hade d:r Rapp	289	149
Under sex sommar- och vinterterminer mel- lan åren 1854—1857 hade d:r Griesinger (Rapps eftertr.)	254	124

Man finner således att allopaterna icke tagit sanningen till sitt förnämsta vapen mot konkurrenterna-homöopaterna.

TVINGAD ATT LÄMNA FRANKFURT

D:r Kallenbach förmåddes 1851 att bosätta sig i Frankfurt am Main såsom d:r Taubes efterträdare. Nödiga betingelser för att få praktisera i denna fria stad voro att taga examen inför sundhetskollegiet och i öfrigt underkastas en hel del formaliteter. Kallenbach var villig att göra allt hvad man fordrade af honom, men hans ansökan att få aflägga examen afslogs af kollegiet, som bestod af allopatiska läkare, utan angifvande af några som helst orsaker. Kallenbach fortsatte då utan vidare sin rätt vidsträckt praktik, men fick inom några få månader sundhetskollegiets åläggande att ettdera aflägga examen eller ock helt och hållet lämna staden. Då inlämnade Kallenbach för andra gången ansökan att få aflägga examen, men nekades detta äfven nu, fortfarande utan angifvande af skäl. Man affordrade och nekade honom alltså på samma gång en examen, utan hvilkens afläggande han ej fick vara kvar i staden. Detta var ju rätt tydligt besked, och Kallenbach måste gifva vika och afflytta från staden.

Detta sätt att bli kvitt en af allmänheten omhulad konkurrent förefaller dock att vara mera att betrakta som ett utslag af allopaternas i Frankfurt skarpsinnighet än af deras hederskänsla.

MISSLYCKAD FÖRFÖLJELSE

Förföljelserna mot d:r Kallenbach kunna jämföras med dem, som doktorerna vid kungliga kollegiet i London år 1833 anställde mot d:r Quin, en varm anhängare af homöopaten. De inledde intrigerna med att söka förmå honom att underkasta sig deras examen, hvarförutom han icke skulle få utöfva läkarepraktik i London. D:r Quin tog emellertid ingen notis därom, och kollegiet som insåg sin vanmakt, lät därvid bero.

År 1851 vände sig så en annan homöopat till kollegiet med anhållan att blifva examinerad. Denne möttes här i likhet med Kallenbach i Frankfurt med det beskedet, att kollegiet icke tillåte honom aflägga examen. Hade läkare-

kollegiet i London ägt samma makt som det i Frankfurt, hade utan tvifvel de båda läkarne helt säkert utdrifvits ur staden.

BESLUTEN I BRIGHTON

År 1851 samlades i Brighton det medicinska sällskapet Provincial, Medical och Surgeal Association, numera benämndt British Medical Association, för att under ordförandeskap af dr Horner från Hull diskutera homöopatien på sitt alldeles säregna sätt. Den lärda församlingen skydde, förlitande sig på sin egen öfversvallande visdom och ofelbarhet, icke att med den största själfmedvetenhet i världen utan undersökning öfver homöopatien fälla den ena domen efter den andra, hvilka domar man därtill gjorde anspråk på att de skulle anses ofelbara. Dessa domar, naturligtvis förkastelsedomar, uttalades i en serie beslut, hvari förklarades, att »homöopati står i direkt strid mot vetenskap och sundt förnuft, liksom den strider emot alla den medicinska vetenskapens erfarenheter och rön, hvarför den följaktligen icke har något som helst existensberättigande och alltså icke under några omständigheter får understödjas af en den rättrogna läkarevetenskapens män. Det är ned-sättande för en allopat att underhålla någon som helst förbindelse med en homöopat».

Församlingen dikterade också villkor för inträde i de båda nämnda sällskapen. Utestängda därifrån skulle vara för det första verkliga homöopatiska läkare, för det andra läkare, som praktiserade homöopati i samband med någon annan behandlingsmetod samt för det tredje de, som under olika förevändningar rådsloge eller idkade yrkesumgänge med någon homöopatiens anhängare.

Som synes voro de församlade i dubbel mening verkligt beslutsamma män, och man har ju heller inga egentliga skäl att beskylla dem vare sig för själfunderskattning eller någon betydande kvantitet blygsamhet i öfrigt.

Att alla dessa beslut fattades af en läkarekongress, hvars deltagare ofta nog måst erkänna förefintligheten af brister och svagheter i deras eget system, och som gärna talade om den prisvärda tolerensen ifråga om åsikter i läkevetenskap, detta förändrar alls icke saken.

D:R HORNERS OMVÄNDELSE

Ikke heller detta sällskap kunde emellertid undgå den straffdom, som alltid förr eller senare följer på illasinnade handlingar.

D:r Horner, som i egenskap af föreningens president var talman och ombud för den antihomöopatiska rörelsen inom densamma, ombads under sin återresa från Brighton till Hull att skriva en för allmänheten afsedd bok om homöopati. Detta uppdrag åtog han sig beredvilligt men kom dock på den alldeles icke oäfna idén, att han, om han skulle skriva om homöopati, väl också borde känna till den en smula grundligare. D:r Horner började alltså studera homöopati med det resultat att han blef öfvertygad om den nya vetenskapens sanningar och själf blef en dess anhängare. När tiden för bokens utgifvande närmade sig framträdde han öppet för sina vänner och förklarade, det han väl vore villig att skriva boken, men att den i sådant fall måste bli en förespråkare för, ej en förkastelse-dom öfver homöopati.

Upphofsmännen till den tilltänkta boken ville emellertid icke se sin profet spela Balaams roll, hvarför de inhäberade densamma.

Under rubrik »Skäl för upptagande af det rationella systemet i den medicinska vetenskapen» utgaf d:r Horner 1857 en bok. Det rationella system, för hvilket han där drog i härnad, var just den homöopati, som ännu 1851 varit äfven i hans ögon »stridande mot medicinsk vetenskap och sundt förnuft».

Vid tiden för bokens utgifvande var d:r Horner äldste läkare å allmänna sjukhuset i Hull, där han under ej mindre än tjugo års tid förtjänstfullt beklädt sitt svåra och ansträngande kall. Men så snart han nu offentligen erkände sig som anhängare till den homöopatiska läran, började hans yngre kamrater energiskt arbeta på hans afskedande. Arbetet blef icke utan frukt. D:r Horner afskedades på den grund att han börjat begagna sig af en icke fullt erkänd läkemethod, som han dock själf genom omsorgsfulla studier och experiment funnit vara mera verksam vid sjukdomars bekämpande än den, man fordrade af honom att han ensamt skulle erkänna.

D:r Horner befann sig alltså i en så pass prekär ståndpunkt som att se det vapen, han år 1851 själf varit med om att smida, redan år 1857 riktas mot honom själf. Att han var en man, vuxen situationen, framgår emellertid till fullo af hvad ofvan sagts.

ANGREPPEN PÅ PROFESSOR HENDERSON

D:r Henderson, professor i pathologi vid Edinburghs universitet och en man, hvars namn vunnit mer är europeisk ryktbarhet på grund af de förtjänster han inlagt till förmån för pathologien och medicinen, föll också på sin egen djärfhets att underkasta homöopatien en mångårig, noggrann undersökning. Denna undersökning ledde Henderson till det resultat, att den Hahnemannska läkemethoden var bättre än den, han själf hittills praktiserat, hvarför han också började utöfva sin läkareverksamhet i enlighet med det Hahnemannska systemet.

Professor Hendersons mindre ryktbara kolleger började nu påverka vederbörande vid lasarettet i Edinburgh med sådan framgång att Henderson förbjöds att inom denna anstalt använda sig af den läkemethod, som han ansåg vara för sina patienter och deras tillfrisknande mest förmånlig, en åtgärd, som föranledde Henderson att taga afsked från sin befattning.

Detta var emellertid icke nog för de hätska förföljarne, af hvilka ingen enda hade ens den allra mest ytliga kännedom om homöopatien, utan sökte de fördubbla sin triumf genom att enhälligt antaga följande resolution:

1:o) »Att universitetets professor i pathologi dessutom idkar homöopatisk läkareverksamhet är något, som strider mot ett rätt fullgörande af de plikter, hvilka medfölja denna befattning, äfvensom ägnadt att skada universitetets anseende som medicinsk skola; samt

2:o) att senatus academicus anmodas att i afskrift tillställa universitetets beskyddare denna resolution med uttryckande af medicinska fakultetens förhoppningar att alla de åtgärder måtte vidtagas, som kunna bidra till afvändande af den fara, som sålunda hotar universitetet.»

Det var den 2:dra juni 1851 som detta otvetydiga bevis på osedvanlig ovilja och ovärdig småsinthet afläts till universitetets beskyddare, som emellertid öfverlämnade dokumentet åt dess eget särdeles obetydliga värde och återinsatte Henderson i hans ämbete.

EDINBURGHKOLLEGIETS BESLUT

År 1842 vägrade kungl. läkarekollegiet i Edinburgh att som docent upptaga d:r Block, och för denna vägran fanns intet annat skäl än det, att d:r Block äfven öfvade läkarepraktik i enlighet med det homöopatiska systemet.

1842 års beslut bekräftades ytterligare år 1851 genom en resolution, däri stipulerades, »att universitetets docenter liksom öfver hufvud taget hvarje medlem af fakulteten obetingadt måste taga afstånd från de universitets docenter, som helt eller delvis öfvergått till homöopatien, ty den medicinska vetenskapens män kunna ej utan att fläcka sin och sitt yrkes ära hafva något att beställa med homöopatien och dess utöfvare, vare sig i yrkesangelägenheter eller annorledes».

Samma beslut antogs kort därefter af kirurgiska kollegiet i Edinburgh.

IRLÄNDSKA KIRURGKOLLEGIET

antog år 1861 följande resolution:

»Ingen docent eller licentiat vid irländska kirurgiska kollegiet äger rätt att bekänna sig till eller föregifva sig kunna bota sjukdomar medelst den humbug, som går under benämningen homöopati. Docent eller licentiat äger likaledes ej rätt till att rådfråga, rådgöra med eller i något afseende hjälpa någon utöfvare af detta eller andra bedrägliga system, som måste anses nedsättande för läkare och kirurger.»

Denna resolution förkastades sedan år 1880 af samma kollegium, men endast för att kort därpå förklaras fortfarande gällande med några förändringar, som nödvändiggjorts genom den ringa verkan, resolutionen i sitt ur-

sprungliga skick visat sig mäktig. Den kom nu att lyda »att docent eller licentiat, tillhörande kollegiet, ej har rätt rådslå med, lämna råd åt, söka hjälp af, hjälpa eller i öfrigt hafva någon som helst förbindelse med person, som till sitt näringsfång har den bedrägliga homöopaten, eller som eljest bekänner sig till något system, hvilket kan anses vanhedrande och nedsättande för läkarens och kirurgens vetenskaper. Det är nämligen enligt kollegiirådets åsikt oförenligt med vetenskapens kraf och nedsättande för kollegiets ära och värdighet, att någon medlem sysselsätter sig med homöopati».

Det faller sig onekligen en smula svårt för den oinvigde att kunna förstå, hvad ett kirurgiskt collegium har att skaffa med ett, låt vara misshagligt medicinskt system, liksom det ock förefaller nog så obegripligt, att ett påbud, som under tjugo års tid befunnits odugligt och utan all verkan, åter kan göras för sitt ändamål lämpligt endast genom en så obetydlig ändring i en dess paragraf.

Att det heller icke var så alldeles helt beställt med äfven det justerade påbudets okränkbarhet fick kollegiet ett oförtydligt bevis på omedelbart efter omredigeringen, ty genom skrifvelse underrättades det om, att ej mindre än sex af kollegiets licentiat, hvilkas namn och adress af meddelaren-homöopaten uppgåfvos, ej endast rådförde sig med, sökte hjälp hos och hade yrkesförbindelser med homöopater utan till och med själfva praktiserade i enlighet med den nya läkemetoden.

Brefskrifvaren uppmanade kollegiet att väcka åtal gent emot dessa öfverlöpare, som dock, hvilket man ju också hade alla skäl att vänta, lämnades i fred. Kollegiet var alltså i samma predikament som en folkilsken hund, hvilken väl kan visa tänderna men som af den förargliga munkorgen afhållas från att bita. Ty kollegiet hade också en nog så hindersam munkorg i form af tjugutredje paragrafen i de medicinska lagstadgandena af år 1859.

ETT STEG LÄNGRE

Knappt hade kungliga irländska kirurgkollegiet antagit sin mot homöopaten riktade resolution, förrän kungliga

läkarekollegiet i samma gynnade land fattades af en obetvinglig önskan att söka öfverträffa sitt systerkollegium i så redliga dygder.

Läkarekollegiet lyckades också slå världen med häpnad genom att offentliggöra ett beslut, däri det stipulerades, »att ingen licentiat kunde vinna inträde i kollegiet utan att underteckna en förbindelse af innehåll att han högtidligt och bestämdt lofvade att underkasta sig risken af böter (20 p. st.), mistning af tilldeladt diplom eller relegation för den händelse han i strid mot denna förbindelses syfte skulle praktisera något af kollegiet ogilladt system, som påstås kunna bota eller hindra sjukdomar».

Denna förbindelse var dessutom så affattad att den för undertecknaren kom att gälla för lifstid.

En inträdessökande ställde sig tveksam gent emot denna förbindelse och gjorde förfrågan om huruvida det verkligen var nödvändigt att underteckna ett sådant dokument äfvensom hvilka »misshagliga system», som kollegiet däri inbegripit.

Genom sin registrator lät kollegiet härpå svara, att »kollegiet icke förbjudit något system, men att hvarje kandidat måste utlofva att ställa sig detta stadgande till efterrättelse för att kunna vinna inträde i kollegiet». För öfrigt är det, sades det i svaret, illa använd tid att söka öfvertala personer, som hafva så ringa insikt om kollegiets auktoritet, att afstå från ett system, som kollegiet förbjudit, då, när allt kommer omkring, kollegiet icke uttalat sitt ogillande öfver något system.

Att kollegiet trots denna försäkran uttalat sitt ogillande öfver homöopaten i alldeles tillräckligt starka ordalag, framgår ovedersägligt af ofvanstående.

I LONDON

Kungliga läkarekollegiet i London greps 1881 plötsligt af samvetsqual för sin grofva försummelse att ej hafva följt sina irländska kollegers fotspår då det gällde att följa homöopaten och dess utöfvare.

Det fanns för öfrigt ett förhållande, som helt naturligt gjorde att kollegiet hyste en viss motvilja mot att direkt

uttala sitt klander mot homöopatien i det nämligen flera af dess mera framstående docenter utgifvit böcker, som till största delen sammansatts af — naturligtvis icke erkända — brottstycken ur homöopatiska arbeten.

Detta förhållande gjorde, som sagdt, att kollegiet ej med öppet visir ville kasta sig öfver homöopatien.

Man fullföljde dock indirekt sin afsikt, och det sätt, man använde sig af var märkligt mera för sin skarpsinnighet än för sin ärlighet.

D:r Wilks, en afgjord skeptiker i fråga om den nya läkekonsten, fick enhälligt kollegiets uppdrag att stå som upphofsman till en mot homöopatien riktad resolution, affattad på ett språk i Talleyrands anda, det vill säga så, att orden endast tjänade till att dölja tanken. Resolutionen fick följande lydelse:

»Oaktadt det ej ligger inom kollegiets befogenhet att utöfva något tvång på sina medlemmar i fråga om hvilka system de anse lämpliga att upptagas som faktorer i deras medicinska praktik, vill det dock som sin åsikt uttala, att upptagande bland fakultetens medlemmar af sådana olikartade behandlingsmetoder talar emot friheten och värdigheten i de privilegier, som äro ämnade att reglera förhållandet medlemmarna emellan såväl som emellan dem och allmänheten. Kollegiet hoppas därför af sina medlemmar, att de, med kunskap, frihet och värdighet som mål, måtte hålla dessa principer i helgd genom att motarbeta dem som öfverträda i sådant afseende gifna föreskrifter.»

En del af den oinvigda allmänheten uppfattade denna resolution såsom riktad mot specialisterna i ögon-, öron- och hudsjukdomar och dylikt, men den medicinska fakultetens män uppfattade den som hvad den verkligen var, ett allvarligt förbud för kollegiets medlemmar att umgås med dem bland sina för detta kamrater, som affallit och tagit i sin tjänst äfven den homöopatiska behandlingsmetoden.

Af denna sin uppfattning gjorde de heller ingen hemlighet.

Det skulle, ofvanstående till trots, ej möta några nämnvärda svårigheter att uppräknat ett flertal kollegiemedlemmar, som, om också i »löndom», i väsentlig utsträckning sysselsätta sig med homöopati. Dessas antal är större än

man i allmänhet är benägen att tro, och flere af dem beklåda till och med förtroendeposter inom kollegiet. Naturligtvis antaga dessa icke någon annan titel än läkarens, kirurgens eller apotekarens, till hvilka de ju också äro fullt berättigade.

På samma sätt uppfattades resolutionen i de medicinska tidskrifterna, där man med berömvärd energi framhöll, att det numera icke var en medlem i läkarekollegiet tillåtet att rådslå eller umgås med en kollega, som bekände sig till homöopatien.

I sin ifver att påpeka detta faktum, underlät man naturligtvis att taga med i räkningen det förhållandet, att det ju aldrig skulle falla en homöopatisk läkare in att söka något som helst råd af en allopat i fråga om behandlingen af ett sjukdomsfall, något som ju skulle ha kunnat tillåta en större sparsamhet på hot och förbud.

DET SKOTSKA UNIVERSITETETS FÖRFÖLJELSE

Bland de tyska universitetens medicinska fakulteter finnas några, som utmärka sig genom sitt sätt att afvisa läkarekandidater, som misstänkas hysa sympatier för homöopatien. Hornburg, som tillvunnit sig allmän uppmärksamhet genom sitt försvar inför rätta af Hahnemanns läkonst, förvisades sålunda från universiteten i Leipzig, Giessen och Marburg.

I samma anda gingo en tid åtgärderna vid de medicinska fakulteterna vid våra universitet. Från Edinburgs universitet utstöttes sålunda hr (m. d:r) A. C. Pope, emedan han ej ville förbinda sig att aldrig utöfva homöopatisk praktik. Samma år aflade d:r R. D. Hale sin examen och vann sin grad vid St. Andrews. Då detta universitets fakultet senare erhöll kännedom om att han trodde på Hahnemanns system, återfordrade den hans diplom! Samma år tog äfven d:r J. S. Clarke sin grad vid Kings College i Aberdeen. Kort därpå skref d:r Fyte, med. prof. vid universitetet, i tidskriften »Lancet», »att då Clarke examinerades hade man ej den ringaste misstanke om att han

var homöopat, ty i annat fall hade han aldrig fått mottaga graden».

Marischal, det andra medicinska universitetet i Aberdeen, fick år 1858 ett tillfälle att täfla med systeruniversitetet i blind intolerans. Nämnda år sökte hr Harvey förvärfva graden vid Marischal. Han genomgick nöjaktigt två examina, men före den sista fingo censorerna veta, att han sympatiserade med den homöopatiska läkemetoden. D:r Macrotin skref då i fakultetens namn till hr Harvey, att fakulteten fordrade af honom »en bestämd förklaring, att han, som en man af heder, aldrig praktiserat och aldrig ämnade utöfva yrket under andra grundsatser än de, som sanktionerats i denna och andra lagligen erkända skolor, och att homöopatien och andra tvetydiga läkemetoder vore något, som han fullständigt tillbakavisade». Som hr Harvey emellertid icke ville afgifva denna förklaring, vägrade fakulteten honom att fortsätta examen, och han tvangs sålunda att uppgifva denna till följd af nämnda skamliga manöver.

DEN MEDICINSKA LAGEN

Hur länge våra fakulteter och föreningar skulle fortfarit med detta obilliga och inkvisitoriska beteende och sina despotiska angrepp på yrkets »frihet och värdighet» — för att använda läkarekollegiets i London uttryck — är omöjligt att säga, om icke samma år, under hvilket ofvan anförda intoleranta uppträdande inträffade, parlamentet antagit en ny medicinsk förordning, i hvilken en paragraf fränkänner de medicinska fakulteterna makten att allt framgent göra sig skyldiga till liknande orättvisor. De medicinska föreningarna ha nu, sedan de ej längre kunna spela tyrann eller »stuka» läkareadepter, ty deras rätt att utdela diplom har äfven inhiberats, som läkarekollegiet i London uttrycker sig ej längre »någon önskan» att bestämman de blifvande läkarnes åsikter, men de önska i stället att på andra mindre hederliga sätt exkommunicera dem, som öppet erkänna sig vara anhängare af homöopatien.

HUR ABERDEENLÄKARNE BEKÄMPADE HOMÖOPATIEN

D:r Reith, en af lasarettsläkarne i Aberdeen, blef efter omsorgsfulla studier och undersökningar öfvertygad om homöopatiens öfverlägsenhet vid sjukbehandling och använde sig därför af homöopati vid lasarettet. Den medicinska kåren vid Aberdeens lasarett utses vanligen endast för ett år i sänder, hvarför nytt val sker hvarje år. D:r Reits kolleger vid lasarettet beslöto nu att försöka bli af med kättaren. När därför dagen för valet närmade sig, i december 1868, hoppades de kunna förmå direktionen att ej omvälja d:r Reith. Men de funno, att dennes vänner inom direktionen voro allt för starka för deras planer, hvarför de i stället inlämnade en skrifvelse till direktionen med uttrycklig förklaring att såvida d:r Reith återvaldes skulle de ej kvarstanna vid lasarettet. Under sådana förhållanden nödgades direktionen taga hänsyn till deras hotelse, och d:r Reith afskedades, emedan han vågat använda en läkemethod, som han ansåg vara den bästa för patienterna.

D:r TESSIER OCH PARISLÄKARNE

D:r Tessier hade på öfligt sätt utnämnts till läkare vid ett sjukhus i Paris, och då han någon tid därefter lärde sig inse homöopatiens stora värde, begagnade han sig af densamma vid sjukhuset. Då han därpå vid ett möte offentliggjorde resultaten af sina experiment, afbröts han med orden: »Förrädare! Affälling!» och kunde på grund af larmet ej vidare göra sig hörd. Mötet hade hans uteslutande till följd, hvilket väckte en häftig debatt. Härunder reste sig den ärevördige prof. Chomel och lyckades på grund af sin stora auktoritet att återställa lugnet med följande ord:

»Läkare utnämns ej till medlemmar af sjukhuskollegiet förrän de bevisat sin duglighet, och vi kunna ju icke bestrida d:r Tessiers skicklighet. Endast dåligt uppförande berättigar ett afskedande. Om vi då bestämma, att tillämpningen af en ny läkemethod är liktydigt med »dåligt

uppförande», så lägga vi ej allenast band på oss själfva, utan uppressa äfven en mur mot alla framsteg inom det medicinska området. Vi beröfva med ett ord läkaren hans frihet. Vi kunna därför icke afskeda en läkare, förrän vi bevisat, att hans behandlingsmetod afgjort ökat hans patients dödlighet i högre grad än andra läkares. Tyvärr, ärade kolleger, ty äfven jag hatar och föraktar naturligtvis homöopaten, visar redogörelsen för d:r Tessiers praktik ett gynnsammare resultat än behandlingen vid något annat sjukhus. Vi ha därför ingen rätt att hindra honom i hans verksamhet.»

MEDICINSKA SAMFUNDENS ANTI-HOMÖOPATISKA RESOLUTIONER

År 1851 antog Edinburgh Medico-chirurgical Society, 1858 Sheffield Medico-chirurgical Book Society och 1859 Liverpool Medical Institution resolutioner och godkände lagar, som gingo ut på att utesluta sina homöopatiska medlemmar.

År 1851 uteslötos enhälligt af Anatomiska sällskapet i Paris doktorerna J. P. Tessier, Gabaldo, Fredault och Jousset, emedan de voro anhängare af homöopaten, och M. W. på grund af en neslig och usel handling, som redan förut straffats af lagen. Man kan just ej inse hvarför ett anatomiskt samfund i dess helhet skulle intressera sig för sina medlemmars skrifter, men alla måste vi beundra den förfinade smaken hos ett samfund, som i samma vefva enhälligt utesluter några personer, som utgifvit homöopatiska skrifter, och en person, som lagförts för ett uselt brott!

År 1871 föreskref Massachussets medicinska sällskap, att hvar och en, som vid sjukdomsbehandling använder någon icke godkänd metod eller dogm, skall för öfverträdelse af förbundets stadgar stämplas som ohederlig läkare och ovärdig medlem af förbundet. På grund af detta stränga stadgande blefvo 8 medlemmar, som tillhört förbundet under 16 till 40 år, rannsakade inför en af förbundet tillsatt komité och befunnos ha gjort sig saker till

»ett för förbundets medlemmar vanhedrande och ovärdigt uppförande». Hela deras brott bestod i att de användt homöopatisk behandling, som, efter hvad de funnit, var öfverlägsen föregående läkemetoder. De så brutalt af visade medlemmarne blefvo emellertid strax därefter af universitetet i Boston valda att jämte andra vetenskapsmän utgöra denna högskolas medicinska fakultet, ett förtroende, som de ännu i dag åtnjuta.

SLUTORD

Vi skulle kunna framdraga ännu många exempel på dessa den allopatiska majoritetens bojkottningar och förföljelser mot den homöopatiska minoriteten, om vi ytterligare ville referera fallen af oförskämdt bemötande, förjagandet ur medicinska samfund eller från allmänna befattningar, den upprepade vägran att i medicinska eller andra periodiska skrifter intaga något beriktigande af allmänhetens snedvridna uppfattning om homöopatien, hindren mot offentliggörande af homöopatiska arbeten eller att sälja dylika samt många andra svårigheter, som särskildt från läkarevetenskapligt håll beredts utöfvare, men det sagda har redan visat tillräckligt af intoleransen. Det är mången gång svårt för den vetenskapliga terapeutens idkare att uthärda alla dessa anlopp och vedervärdigheter, men följande ord, som ärkebiskop Whately yttrade, då hans uppmärksamhet fästes på irländska kirurgkollegiets »afskyvärda tyranni», som han kallar det, kunna skänka oss en liten uppmuntran. »Midt i all denna harm och afsmak, som man måste erfara vid ett dylikt tillvägagående, ligger det likväl», sade han, »för det förbjudna systemets utöfvare någon tröst i att se, att det fins något som vittnar godt för dem genom att deras motståndare icke enbart våga lita på förnuftsskäl utan måste taga sin tillflykt till sådana utvägar, som lika väl kunna användas, när det gäller att bekämpa en god som en dålig sak.»

Det är verkligen enastående, att anhängare af ett medicinskt system, som är baserad på förstånd och erfarenhet, skola vara föremål för ett så ihärdigt och oresonligt följande, men vi få också komma ihåg, att homöopatien

är det enda medicinska system, som haft en så vetenskaplig grundval att bygga på, och att det oförtrutet framhärdat, blomstrat och tillväxt och dess anhängare mångfaldigats i trots af den oerhörda orättvisa, med hvilken det mötts dem, som borde gladt sig åt dess tillkomst. Denna ofördragsamhet har äfven kommit homöopaternas patienter till del. Ej heller de hafva undgått förföljarnes elakheter, såsom bl. a. kan ses af följande prydliga strof ur tidskriften *Lancet*: »Vår dom öfver homöopaternas patienter är icke särdeles skonsam, och vi skulle helst vilja öfver dem uttala samma förbannelse, som en gång bragtes dem, som ville ofreda Ernufi skugga: Må dina kropps- och själskrafter försvagas, dina lemmar förstöras af sjukdom, och dina leder styfna för alltid!»

**ALLOPATIEN BEDÖMD AF
DESS UTÖFVARE**

ALLOPATIEN BEDÖMD AF DESS UTÖFVARE

Som anhängarne af det traditionella medicinalbruket göra ett så förbittradt motstånd mot homöopaten på grund af, som de säga, dess ovetenskapliga karaktär, dess oförmåga att bota sjukdomar, dess orimlighet och dess oförenlighet med alla de erfarenheter, som vunnits under de 2,000 år deras eget system existerat, är man gifvetvis nyfiken att få veta hvad de mest framstående representanterna för detta system haft att säga om detsamma. Naturligtvis kan man vänta att, eftersom de behandla den nya läkemetoden med sådant hån och förakt, de hufvudsakligen föranledts därtill af öfverlägsenheten för att icke säga fullkomligheten i deras eget system. Deras underkännande af homöopaten måste ju, kan man väl tänka sig, motiveras af deras höga tanke om allopatien. Men huru förvånade bli vi icke, då vi finna att de ej ha ett ord att säga till beröm för det system, som de, då de jämföra det med homöopaten, kalla vetenskapligt, rationellt, regelrätt, legitimeradt, ensamt värdt vetenskapsmännens aktning, ett system, hvars anhängares värdighet och ära skulle komprometteras genom den minsta beröring eller förbindelse med homöopaten. Däremot, då deras samtal sins emellan ej gäller sistnämnda läkemetod utan deras egen, faller deras bedömande så olika, att vi knappt kunde tro de mena samma sak. De kunna icke uttrycka sig nog skarpt om sitt eget afgudade system. Då är det ovetenskapligt, irrationellt, illusoriskt, dåraktigt, ovärdigt förståndiga människors aktning, ja till och med förderfligt och mördande.

Om de nu bland sig själfva finna sin lära så usel, hvarför vilja de då icke, frågar man sig, i stället göra ett experiment med homöopatien, då de af deras kolleger, som pröfvat den, sagt dem, att det är en läkemetod, som är vetenskaplig, rationell, ofarlig och tillförlitlig. Man undrar öfver inkonsekvensen att utan vidare fördöma en annan lära, då de hysa så dåliga tankar om sitt eget system. Man skulle i stället vilja tro, att de voro glada öfver den minsta utsikt att få utbyta sina egna bedröfliga lärosatser mot sådana, som visat sig bättre. Kanske är det så, att studerandet och praktiserandet af ett system, som bevarats åt dem under tidernas lopp, kommit de medicinska vetenskapsmännen att, sedan deras nitiska och noggranna forskning ej resulterat i upptäckten af någon sanning eller öfverlägsenhet i de häfdvunna medicinska teorierna, misträsta om sitt yrke till den grad, att de icke ens vilja se åt homöopatien, då de säkerligen taga för gifvet, att den är lika bristfällig som dess föregångare.

Det är omöjligt att inom omfånget för denna lilla broschyr meddela ens en tiondel af de nedsättande domar, som fäljts öfver deras beprisade system af framstående anhängare af den gamla skolan, utan få vi nöja oss med att här blott lämna ett urval ur det rika materialet. Många af dessa uttalanden förskrifva sig från män, som häftigt förföljt homöopatien, och alla dessa män åtnjuta ett stort, somliga mycket stort anseende inom gamla skolan. Det vore ganska olämpligt att söka gruppera dem efter deras meriter, och det vore ej heller ändamålsenligt att ordna dem efter tidsföljd; vi nämna dem därför i alfabetisk ordning.

Ingen, som läser dessa domar, kan tro, att den skola de syfta på kan göra anspråk på att anses som en institution af vetenskaplig rang, och hvar och en, som något känner till homöopatien, måste draga den slutsatsen, att Hahnemanns rationella och vetenskapliga läkemedel eventuellt skola undantränga ett system, om hvilket dess egna förkämpar yttra sig med så liten aktning.

Den berömda d:r Abercrombie säger: »Ända sedan läkekonsten först började odlas som en vetenskap, har det hufvudsakliga föremålet för observationer varit att förvissa sig om de karaktärer och symptom, hvarigenom invärtes

sjukdomar skilja sig från andra liknande sjukdomar. Men trots ett samlande af årslånga erfarenheter i detta viktiga ämne har en vidlyftig undersökning endast tjänat till att öfvertyga oss om hur underlägsna vi äro inom detta område och hur ofta till och med under de första stegen af vår framgång vi äro nödsakade att gissa oss fram. En liknande, ännu anmärkningsvärdare osäkerhet vidlåder alla våra undersökningar rörande verkan af utvärtes medel på kroppen. Såväl rörande anledningarne till sjukdomar och botemedlen för desamma famla vi sålunda i största osäkerhet. När vi inom läkarepraktiken vilja på nya fall använda erfarenheter från föregående, hvilka vi tro vara af samma natur, äro svårigheterna så stora, att det är tvifvel underkastadt, om vi i något exempel kunna stödja oss på erfarenheten liksom man gör inom andra vetenskapsgrenar».

D:r Adams, den lärde öfversättaren af Hippocrates, säger: »Vi kunna icke tänka på alla växlingar i de läkarevetenskapliga åsikterna sedan John Hunters dagar annat än med de bittraste känslor af tvifvel på de olika behandlingsmetoderna».

Claude Bernard, den framstående fysiologen, erkänner uppriktigt: »Vetenskaplig medicin existerar icke».

Bichat, den frejdade fysiologen, läkaren och författaren, gör denna förödmjukande bekännelse: »Materia medica är ingenting annat än ett vidunderligt konglomerat af vilseledande idéer. Det är en bisarr samling åsikter utan sammanhang och kanske af alla vetenskaper den, som utgör bästa illustrationen till det mänskliga sinnets fantasier. Det är icke ett vetenskapligt system, som lämpar sig för en metodisk åskådning, utan en mängd löst utkastade observationer eller rent af en naiv uppvisning af illusoriska receptmetoder, som äro lika groteskt tänkta som de äro godtyckligt komponerade. Den medicinska praktiken påstås vara inkonsekvent. Jag går ännu längre, den är icke i något afseende en profession, som är värd att följas af en person med sundt förnuft».

D:r Billing, den välkände läkaren och medicinske författaren i London, skref: »När jag började studera medicin, bleknade jag inför upptäckten, att det hela var ett fullständigt kaos».

Hr Gilbert Blanc uttalade sig sålunda: »När man ytter-

ligare tager i betraktande den mängd af lättrogenhet och misstag, som verkligen hopat sig inom läkevetenskapen, eller när vi kasta en blick på bokhyllor, fyllda med böcker, som ej innehålla någon verklig nyttig kunskap, emedan de till största delen innehålla antingen intetsägende, vilseledande, oanvändbara eller skadliga uppgifter, bland hvilka det dyrköpta kornet måste sökas bland agnarne; när så är förhållandet, kan man då ej göra sig den frågan, huruvida ej detta experimenterande bidragit mer till att förhindra och fördärfva än att befordra och förbättra den praktiska medicinen?»

Den store Boerhave säger: »Om vi jämföra det goda, som gjorts människosläktet af en handfull sanna lärjungar till Aesculap med allt det onda, som bereds det genom en mängd doktorer sedan den medicinska vetenskapens uppkomst till våra dagar, skola vi otvifvelaktigt komma till den åsikten, att det hade varit bättre, om inga doktorer alls funnits till här i världen».

Den lärde d:r Bostock säger i sin bok Medicinens historia: »I slutet af förra århundradet, då d:r Cullens läkemetod allmänt tillämpades, ansågs tyfus vara en sjukdom, som härledde sig från kraftlöshet och därför borde behandlas toniskt och med stimulerande medel. Knappt hade man förvissat sig om att ett dylikt fall förelåg, innan man ordinerade kinabark och vin i så stora mängder, som patienten kunde erfordra eller var i stånd att taga in. Intet tvifvel rådde om dessa läkemedels makt öfver sjukdomen; den enda fråga, som framkallade någon osäkerhet hos doktorerna, gällde om patienten kunde tåla det kvantum, som var nödvändigt för kuren. Efter denna behandling följde kalla öfversköljningar. På grund af det goda namn och rykte, den person åtnjöt, som var upphofsman till detta så enkla och lättanvända läkemedel, nedstytades alla invändningar, och vi smickrade oss med att slutligen ha blifvit herrar öfver den förskräckliga sjukdomen. Men vi voro äfven här dömda att erfara den vanliga misräkningen: metoden befanns snart oduglig eller rent af skadlig, och den fick inom kort träda tillbaka för lancetten. Denna metod åter blef ännu mer kortlifvad än någon af dess föregångare, och på så sätt ha vi inom mindre än 40 år genomgått tre skiftningar i åsikten om behandlingssättet

för en ofta förekommande sjukdom, som har de mest afgörande och bestämda symptom».

D:r Bristone säger: »Medicinens stora uppgift är att bota sjukdomar. Olyckligtvis är det emellertid i de flesta fall omöjligt att åtminstone direkt bota en sjukdom genom droger».

D:r Lander Brunton, föreläsare i medecin och therapeuti vid St. Bartholomeus hospital, examinerator i medicin vid kungl. läkarekollegiet i London, författare till »Handbok i farmakologi, therapeuti och medicin samt utgifvare af tidningen Practitioner, uttalar sig i trots af alla dessa titlar sålunda: »Våra åsikter äro ofta oklara och obestämda. Vi ordinera medicin på måfå utan tillräcklig insikt om dess verkan och lita på att slumpen skall medföra ett godt resultat. Då ett läkemedel ej har afsedd verkan, kunna vi ej uppge någon orsak för dess misslyckande. Vi kunna icke ens taga reda på orsaken».

Professor de Calvi, en framstående läkare, yttrar: »Inom medicinen finnes icke och har ej håller funnits vare sig princip, trosbekännelse eller lag, vi hålla på att uppbygga ett Babelstorn, eller rättare sagdt vi bygga ingenting alls».

Sir Robert Cristison, med. professor vid Edinburghs universitet och år 1851 ordf. i den fakultet, som vägrade att ge en kandidat graden, såvida han ej ville förbinda sig till att ej befatta sig med homöopaten, höll samma år promotionstalet till de graduerade och yttrade därvid bl. a.: »Bland alla medicinska vetenskaper är therapeuti den mest opålitliga och otillfredsställande i sitt nuvarande tillstånd, och den, som gjort minsta framsteget. Det har under de senaste 40 åren ej rådt någon brist på nya läkemedel, som erfarenheten skapat. Af dem ha några bestått profvet och lofva att bli gagnande för mänskligheten. Men de äro ett försvinnande fåtal i jämförelse med den oräkneliga massa skräp, alster af bedrägeri eller svek, som uppstått år efter år, endast för att glömmas efter en kort tids öfverdrifven popularitet. Och hvad beträffar de terapeutiska teorierna, som skola utgöra en generell uppvisning af läkemedlens verkan, en noggrann beskrifning på hvarje botemedels fysiologiska kraft, en rätt uppfattning af deras terapeutiska inflytande och en anvisning om villkoren för deras användning, stå vi föga framför erfarenheterna för

30 år sedan». Och likväl är detta bedröfliga system, för hvilket han underkände en läkarekandidat, därför att denne icke ville förbinda sig att praktisera detsamma, utan i stället sträfvade efter att lära sig en bättre och mera vetenskaplig metod. Kan man icke här tillämpa Molières satir på vår tids medicin?

Hr Robert Cristisons åsikt om den gängse medicinska praktiken tyckes ej ha förbättrats 7 år senare, då han uttalar sig sålunda: »Therapeutin, som ej kan anses utgöra medicinsk vetenskap ej heller medicinsk konst, och jämförd med de andra medicinska grenarne är hvarken grundläggande eller praktisk, befinner sig i ett tillbakagående och otillfredsställande tillstånd. Det är härvidlag icke nog med att tillstå, att man för åtskilliga år sedan icke kunde åberopa en enda framstående auktoritet, ej håller en enda viktig eller allmänt erkänd teori rörande läkemedlens verkan, utan man måste också medgifva, att de terapeutiska rönen alltför ofta äro otillräckliga, oklara eller osäkra». Och likväl underkände denne man, som kunde göra sådana medgifvanden, en kandidat därför att denne sökte finna en bättre metod, och samme man deltog sedan i det skändliga angreppet på professor Henderson och i försöket att afskeda honom från hans professur i patologi blott på grund af att han hyllade Hahnemanns vetenskapliga therapeuti.

Sir Andrew Clark, som då läkarekollegiet hade samlats för att utdöma homöopatiens yttrade, att han ansåg, att hvar och en af hans kolleger, som hade något med homöopatiens att skaffa, skulle anses skyldig till en omoralisk handling, uttryckte sig senare i ett föredrag inför brittiska läkaresällskapet år 1879 sålunda: »När endast för kort tid sedan sir William Hamilton på fullt allvar frågade om läkarepraktiken gjort det minsta framsteg sedan Hippocrates tid; då vi höra, att de, som gå i spetsen för den medicinska vetenskapen både här och i utlandet äro i tvifvel om drogernas läkande verkan på sjukdomar, och då vi veta, att erfarna praktici ha delade meningar om de vanliga läkemedlens inverkan på kroppen, kunna vi ej tvifla på att den förnämsta grenen af vår vetenskap och en af de högsta befinner sig i tillbakagång och i ett otillfredsställande skick». Det är sannerligen stor skada, att sir

Andrew icke vill utöfva yrket tillsammans med en homöopat på grund af sin mening att han i så fall gjorde sig skyldig till en omoralisk handling, ty i annat fall kunde vi ha lärt honom på hvad sätt medicinen kunde räddas från dess nuvarande tillbakagående och otillfredsställande tillstånd.

Sir Astey Cooper säger i ett tal till studenterna vid Guys sjukhus. »Observeren, mina herrar, ett hundratal patienter, som komma till sjukhuset. Hur usel är ej deras behandling! I kunnen vara öfvertygade om att jag blott sällan beträder dessa rum (patienternas) i lasarettet. Jag vill också säga orsaken härtil, och den är, att patienterna äro tvungna att genomgå en så eländig behandlingsmetod, att jag ej kan bevittna den. Att exempelvis tvinga en patient att intaga kvicksilfver för en sjukdom, som icke fordrar det, är ett tillvägagångssätt, som afspeglar vanäran och skammen i medicinens karaktär. Ingen hänsyn kan förmå mig att nedtysta dessa känslor, och jag säger därför rent ut, att det nuvarande behandlingssättet af patienter är uselt och skamligt, ty deras hälsa blir ohjälpligt förstörd». Vid ett annat tillfälle yttrar den store kirurgen: »Den medicinska vetenskapen är grundad på gissningar och utvecklas genom mord».

Cullen, den ryktbare medicine professorn i Edinburgh, skref: »Vår materia medica (medicinlära) är uppfylld af otaliga falska slutsatser, hvilka ingalunda ha stöd i erfarenheten».

Sir John Forbes gör i sin berömda uppsats om homöopaten (1846) i den tidskrift han på ett så förtjänstfullt sätt redigerade, några bekännelser beträffande sin egen skola. »Det finns ämnen», säger han, »som nått en sådan kraft, att de ej kunna utvecklas längre. De måste sålunda fungera eller afbrytas». Han påstår vidare, »att bland den stora mängd sjukdomsfall, som behandlas af allopatiska läkare, de flesta botas af naturen och ej af läkaren. Ett mindre antal läkes af naturen i trots af läkarnes ingripande, eller med andra ord deras ingripande hindrar i stället för bidrager till sjukdomens botande. Följaktligen vore det i en stor del sjukdomsfall lika bra eller bättre för patienterna i det läge den medicinska vetenskapen nu befinner sig, om alla läkemedel, åtminstone de aktiva, speciellt droger, öfvergåfves».

Elfva år senare äro sir Johns anmärkningar mot sin egen vetenskap ej mindre skarpa, ty han uttrycker sig då sålunda: »Då vi jämföra vår tidsålders och vårt lands gängse behandlingsmetoder mot sjukdomar med dem på Hippocrates tid och i hans land och placera de två förfaringsätten bredvid hvarandra, är det öfverraskande för att icke säga förödmjukande att se hur obetydligt vi stå framför». Man må icke tro att dessa Forbes uttalanden nedsatte hans popularitet inom yrket. De flesta läkare tycka bäst om att se sitt eget system misskändt och underskattadt af dess utförelse, ty detta tröstar dem i det ständiga fiasko de måste erfara under egen sjukdomspraktik. Det var först hans gillande af homöopati och tro på Hahnemanns snille som blef sir John Forbes oförlåtliga brott och slutligen ledde till ruin för hans så skickligt redigerade kvartals-tidskrift.

Girtanner, en mycket stor auktoritet i förra århundradet, säger: »Som läkekonsten ej har några bestämda principer, ingenting i den är klart bevisadt och den innehåller bra litet af full visshet och pålitlig erfarenhet, har hvarje läkare rätt att följa sin egen åsikt. Då det sålunda ej kan bli fråga om någon verklig kunskap, utan hvar och en måste gissa sig fram, är den ena åsikten lika god som den andra. I det tjocka egyptiska mörker af okunnighet, hvari läkarne trefva, har icke en enda ljusstråle, hvarigenom de skulle kunna vägleda sig, trängt fram». En annan gång heter det: »Vår medicinska vetenskap är intet annat än en samling vilseledande observationer, som läkare gjort under olika tidsåldrar. Utan tvifvel finns det bland dem några värdefulla resultat, som grunda sig på erfarenhet, men hvem bryr sig väl om att förslösa sin tid med att taga reda på de guldgrubbor, som finnas i denna af läkarne under 2,000 år samlade ofantliga agnhög?»

D:r Mason Good, en framstående medicinsk auktoritet, skrifver: »Den medicinska vetenskapen är en barbarisk rotväliska och medicinens verkningar på det mänskliga systemet i högsta grad osäkra utom i det fallet, att de fört flera människor i grafven än krig, hungersnöd och pest tillsammans».

D:r Krueger Hansen, en likaledes framstående läkare, säger år 1833: »Medicinen är, som nu den praktiseras,

en pesthärd för mänskligheten; den har kräft flera offer än alla krig tillsammans».

D:r Headland, som skref en mycket prisad bok om »medicinens verkningar», säger: »Det måste erkännas, att i insikten om läkemedlens verkningar och olika betydelse vid sjukdomars botande vi icke mycket öfverträffa våra förfäder. Medan andra vetenskaper gå framåt och andra forskningsgrenar göra stora framsteg har detta ämne, så betydelsefullt i sin tillämpning, i trots af talangfulla forskares förtjänstfulla arbete, när allt kommer omkring gått blott obetydligt framåt».

Marcus Herz säger i slutet af förra århundradet: »Vi blanda ihop en mängd läkemedel och räkna på deras gemensamma verkan, eller ock blanda vi, af idel okunnighet om den verkan de kunna göra i ett föreliggande fall, tillsammans en mängd droger och öfverlämna åt slumpen, hvilken af ingredienserna skall göra den beräknade effekten. Vi kunna aldrig erhålla en exakt kännedom om verkan af något enda af de ämnen, som finnas i blandningen».

F. Hoffman, det senaste århundradets mest frejdade läkare, skref: »I fråga om de flesta läkemedel gör läkaren misstag, emedan deras verkliga egenskaper äro fullständigt okända, och vi ej veta någon allmän naturlag för deras inflytande på sjukdomar». Homöopati existerade ej då.

D:r Oliver Wendell Holmes, författare till »Själfhärska- ren vid frukostbordet», »Homöopati och de med henne besläktade villfarelserna» och andra arbeten, skrifver: »Om alla droger kastades i sjön, skulle det vara bättre för människorna, men så mycket sämre för fiskarne».

Hufeland, Tysklands förnämste medicinska vetenskaps- man, skref: »Min åsikt är, att läkarne gjort mer ondt än godt, och jag är öfvertygad om att hade jag öfverlämnat åt naturen att bota mina patienter i stället för att ordinera dem droger, skulle många fler blifvit räddade».

D:r Inman, en välkänd medicinsk författare, säger: »Det finns knappast en enda intelligent läkare, som icke skulle kunna skriva en intressant, för att icke säga spännande bok om den populära medicinens villfarelser och fakulteters misstag. Men alla afhålla sig därifrån vid tanken på att det är en sjuk fågel, som orenar sitt eget näste. Jag har under 40 år varit lasaretsläkare, och jag försäkrar, att

det under hela denna tid icke funnits något, som jag sett göra så god verkan på mina patienter som den varma bädd, i hvilken de ordinerades ligga».

D:r James Johnson, grundläggare och utgifvare af Medicokirurgisk revy, skrifver: »Jag förklarar det vara min fullkomliga, på långa observationer och reflektioner grundade öfvertygelse, att om det icke finnes en enda läkare, kirurg, apotekare, kemist, drogist eller drog i hela världen, skulle det finnas färre sjukdomar och mindre dödlighet än det för närvarande gifves». Och vidare: Mycket af den osäkerhet, dunkelhet och svårighet, som man träffat på, har uppkommit och fortsätter att flöda från det oförnuftiga sätt, hvarpå medicin lärts och studerats».

D:r Johnson vid Kings College beskriver på följande sätt sin egen vetenskap, som ju skulle ha alla kriterier på att vara en »helande konst»: »De flesta allmänna och gängse uppgifter rörande sjukdomars botande kunna kort och godt sammanfattas sålunda: »De flesta sjukdomar, som äro botliga genom behandling, kan naturen bota utan hjälp», ergo, läkare af hans skola äro till ingen nytta.

Prof. Joerg, som utarbetat en anseelig mängd medicinska bevis, uttrycker sin förvåning öfver olikheterna i de åsikter, som skilda medicinska författare uttalat, och säger: »Så långt min egen erfarenhet sträcker sig, har jag knappast påträffat ett enda läkemedel, hvars verkliga egenskaper voro kända af dessa författare».

Kieser, en mycket berömd medicinsk auktoritet, skref: »I många fall håller det gamla ordspråket streck, att läkemedlet är värre än sjukdomen och att läkaren gör mer skada än sjukdomen».

D:r W. O. Markham yttrade i sitt föredrag om medicin år 1862: »Det torde kännas grymt och förödmjukande för den medicinska vetenskapens stolthet att höra, det den från Hippocrates till våra dagar satt tro till och praktiserat de gröfsta misstag».

D:r Moxon, helt nyligen afliden, var föreläsare vid Guys hospital. Här återgifves det tal han höll till ett auditorium af blifvande läkare öfver det beprisade terapeutiska systemet: »Undervisningsplanen ansvarar för att vi veta nog för att kunna handla i enlighet med sjukdomens orsak. Mina herrar, det är svårt att tala i behärskade ordalag om

de förskräckliga resultat, som detta fatala antagande haft till följd. Det är denna oförnuftiga slutsats, som varit en förbannelse för medicinen i alla tider. Denna så oförnuftiga tes är vanligen byggd på fullständigt falska principer och städse så gränslöst ofullständig och otillräcklig, att den är mer än falsk i sin verkan, äfven om den i sig själf kan vara sann. Se där ha Ni hört några betecknande egenskaper hos det »förnuftiga» systemet eller medicinens »stolthet». Och de, som sagt detta, känna så väl till hvad medicinens stolthet verkligen är, som sensation, att man bör sätta tro till dem. Endast talet om medicinens stolthet har blifvit en ödesdiger förbannelse för patienterna, som förpassats till en annan värld på »förnuftiga principer» genom lancetten eller spritflaskan. Hvad angår medicinska framsteg finns det ingenting, som kan kallas så. Vi endast gissa oss fram och kalla våra gissningar teorier för att göra dem trovärdiga. Låt bli att gissa, ty en gissning är ett gällt skri från ett af tvifvel nedtryckt förstånd. Patienter, som äro uppskakade af sjukdom och oro, hoppas att vi kunna bota dem, och vi uppmuntra detta hopp, men då de åter tillfrisknat, ändra de åsikt och ge naturen äran, och förakta oss såsom bedragare».

Sir James Paget anser: »Det finns ingen anledning hvarför en sjukdom behöfver ett läkemedel». Det skulle verkligen vara förskräckligt om patienterna af detta yttrande droge den berättigade slutsatsen, att det ej finnes någon anledning till att patienterna böra söka läkare.

D:r Paris, som en lång tid innehade det vördnadsbjudande ämbetet som president för kungliga engelska fysiska sällskapet, uttryckte sig på följande sätt i ett tal till det höga sällskap, öfver hvilket han presiderade: »Då vi betrakta den betydliga och brokiga samling substanser, med hvilka våra salar äro öfverfyllda (syftar på den stora mängd droger, som ägdes af kollegiet), är det omöjligt att kasta våra blickar därpå, utan att förvånas öfver några drogers i ögonen fallande orimlighet, den vidriga och vedervärdiga naturen hos andra, den fullkomliga bristen på verkningskraft hos många och det osäkra och famlande omdömet om alla. Å andra sidan kunna vi ej förvånas öfver att finna, det en stor del af mänskligheten anklagat läkekonsten som en falsk vetenskap eller förlöjligat den som en

sammansättning af villfarelser och svek. De fråga — och det måste erkännas med all rätt — hvilken garanti kan lämnas dem för att våra dagars beprisade läkemedel icke komma att bringas i misskredit och i sin tur endast tjäna till en förödmjukande minnesvård öfver lättrogenheten och dårskapen hos de läkare, som lofordade och ordinerade dem?» D:r Paris var som bekant en lång tid Englands största medicinska auktoritet. Följande är i korthet hvad han yttrat om den vetenskap han ansetts känna så väl: Om vi följa medicinens historia från dess tidigaste perioder, skola vi finna att dess framåtskridande gått mycket långsamt och oregelbundet och är mycket olik den stadiga och framgångsrika utveckling, som karaktäriserar andra grenar af naturvetenskaperna; ja, vi skola till och med märka, att dess framsteg oupphörligt hämmats och ofta omintetgjorts genom människors påhitt, partiskhet, vidskepelse och bedrägerier; den är sålunda till och med olik de andra vetenskaperna därigenom att den är ur stånd till ett generellt framåtskridande».

D:r Paris var likväl den president i kungl. läkarekollegiet, som underkände en kandidat i licentiatexamen på den grund, att »de som öfvade homöopati icke kunde bli skickliga eller tillförlitliga praktiserande läkare» och att de voro »personer, fullständigt ovärdiga allt förtroende och omöjliga att träda i förbindelse med». Han var också ordförande i den af regeringen tillsatta komité, som afvisade statistiken öfver kolerafall behandlade vid Londons homöopatiska lasarett, enär man i annat fall skulle sanktionera en empirisk behandlingsmetod, som stred lika mycket mot sanningen som mot vetenskapens framsteg». Enligt hvad han själf medgifvit kan emellertid den metod han praktiserar ej göra något anspråk på sanning eller vetenskap, och det är därför svårt att inse hur han på nämnda grunder kan tillbakavisa homöopaten. Möjligen berodde hans antipati mot homöopaten på en instinktiv känsla af att den ägde just de egenskaper af sanning och vetenskap, som hans eget system afgjordt saknade. I alla händelser ha homöopatiens anhängare städse framhållit, att den är sann och vetenskaplig, då däremot anhängare af allopatien aldrig sins emellan tillerkänt sin egen metod dessa egenskaper.

Pfeufer, med. professor i Zürich, säger: »Intet bättre råd kan lämnas dem, som praktisera läkareyrket och vilja utmärka sig genom en förnuftig behandling af sina patienter och icke genom en bländande nomenklatur, än att de som en första åtgärd snarast möjligt glömma allt de lärt sig om medicin på föreläsningssalen och i handböcker».

D:r Quain, utgifvare af ett medicinskt lexikon, yttrade i ett tal till det engelska medicinska sällskapet år 1873: »Tyvärr måste det erkännas, att våra metoder att behandla sjukdomar ej göra hastiga framsteg. Och detta beror icke på att, som några försäkra, vissa sjukdomar ej kunna botas, utan helt enkelt därpå, att vår kunskap om läkemedlen är otillräcklig». Med andra ord, sjukdomarne kunna botas, men vi kunna icke bota dem!

Prof. Reil säger: »Vår kunskap om läkemedlens verkningar är grundad på erfarenhetsrön. Allt tal om fördelande, blodrenande, lugnande eller förbättrande medel o. s. v. är till största delen endast dårskap, dåraktiga motsägelser mot naturens lagar. Således är det en fåfång sträfvän att söka efter en princip, enligt hvilken medicinens verkningar kunna förklaras».

D:r Richardson (som man tillskrifvit affattandet af de allmänt kända mot homöopatiens riktade Brighthonbesluten) säger: »Vår farmakopi är fullproppad med kompositioner af föga värde, och våra terapeutiska regler och dogmer äro alltför ofta grundade på slutsatser, hvilka minst sagdt blott äro imaginära». Inför denna låga tanke om det system, till hvilket han bekänner sig, kan man knappast förstå, hvarför han var så ifrig att fördöma ett annat system, som han icke känner, och förklara dess utförelse som ovärdiga att räknas samman med idkarne af en metod, som är så ynklig som han framställer den.

Mr Thomas Smith från Bartholomew's säger: »Medicinen, sedd i sin helhet från dess nuvarande ståndpunkt, är icke en vetenskap i egentlig mening, den har intet af den sanna vetenskapens exakta lagar, ej heller kunna dess doktriner bevisas».

Kurt Sprengel, den frejdade författaren till det lärda arbetet »Medicinens historia», yttrar: »Skepticism i medicinen är denna vetenskaps A och O och det bästa sättet att opartiskt betrakta alla åsikter och ej antaga någon.»